

Huwag Sabihing “HINDI” Hanggang “MALAMAN” Mo

*Isang Gabay para sa Mga Tagapangalaga upang
Itaguyod ang Normalidad at Kagalingan para sa
Mga Bata at Kabataan sa Foster Care*

Itinanghal ng Mga Serbisyo para sa
Kapakanan ng Bata ng Kagawaran ng mga
Serbisyong Pantao ng Estado ng Hawai‘i

PANIMULA

Ang “malaman” ay nangangahulugang pag-alam sa patakaran at higit na nangangahulugan ito ng pag-alam sa mga pangangailangan ng bata/kabataan at antas ng ganap na edad. Ang paggawa ng desisyon ng magulang tungkol sa normalidad ay nangangailangan ng mabuting pagpapasya.

Ang mga Resource na tagapangalaga at Child Caring Institution (CCI) ay dapat gumamit ng makatuwiran at maingat na pamantayan ng pagiging magulang sa pagtukoy kung bibigyan ng pahintulot ang mga bata/kabataan na lumahok sa naaangkop sa edad na mga aktibidad na extracurricular, panlipunan, at pangkulturang gawain.

Ang CWS Worker at ang Resource na Tagapangalaga at/o CCI na tagapangalaga ay dapat magtulungan upang matiyak ang mga aktibidad at pagkakataon para sa mga bata/kabataan na nasa pangangalaga. Ang mga katanungan at kasagutan na ito ay ipinakita bilang isang gabay at hindi saklaw ang bawat sitwasyon o senaryo. Mangyaring kumonekta sa iyong social worker o sa bata/kabataan GAL/CASA para sa mga kasagutan tungkol sa isang bagay na hindi saklaw ng dokumentong ito o para sa karagdagang paglilinaw.

**Disclaimer tungkol sa Mga Panuntunang Administratibo ng Hawai'i (HAR) at Hawai'i Revised Statutes (HRS) sa dokumentong ito: Hindi nila isinasama ang lahat ng mga batas at maaaring magbago kaya't mangyaring masigasig na alamin at suriin kung ang HAR at HRS ay nagbago.*

MGA AKTIBIDAD NA EXTRACURRICULAR, SA PANLIPUNAN, KULTURA AT ESPIRITUWAL

Katanungan 1: Pinapayagan ba ang mga bata/kabataan na nasa pangangalaga na lumahok sa mga aktibidad sa palakasan at dumalo sa iba pang mga aktibidad/pagtitipon sa lipunan?

Kasagutan: Oo. LAHAT ng mga bata/kabataan na nasa pangangalaga, kung sila man ay nasa isang resource na tahanan ng pamilya o sa isang Child Caring Institution, kailangan at karapat-dapat sa mga pagkakataon at karanasan na naaangkop sa kanilang edad at ganap na gulang. Kasama rito ang pakikilahok sa mga gawaing panlipunan, pakikipag-date, libangan, mga sayaw sa paaralan, mga aktibidad sa kultura, relihiyon at pamayanan. Ang pakikilahok ng isang bata/kabataan sa palakasan, maging sa pamamagitan ng kanilang paaralan o sa kanilang komunidad ay isang normal na bahagi ng pagiging isang bata.

Ang pahintulot at paghihikayat ng bata/kabataan, ay nakasalalay sa kanyang edad at antas ng pagkaganap ng gulang, upang makisali sa naaangkop na mga aktibidad sa panlipunan at extracurricular upang maitaguyod ang pag-unlad ng lipunan, kung naaprubahan, makipag-ugnayan sa mga miyembro ng pamilya, may access sa paggamit ng telepono, magkaroon ng makatuwirang mga curfew, at maglakbay kasama ng ibang kabataan o matatanda.

Binagong Batas ng Hawaii 587A Batas sa Pagprotekta ng Bata

587A-42 Pangangailangang pang-edukasyon, medikal, dental at libangan. Sa unang araw ng paglalagay, ang resource na pamilya ng isang bata ay dapat magkaroon ng awtoridad, para sa bata na inilagay sa resource na pamilya:

(1) Upang pumayag sa regular na pang-edukasyon at libangan na mga pangangailangan at aktibidad.

Mga Panuntunang Pangangasiwa ng Hawaii Titulo 17-1625 Paglilisensya ng Mga Tahanan ng Resource na Pamilya para sa Mga Bata at Mga Panuntunang Pangangasiwa ng Hawaii 17-1627 Paglilisensya ng Mga Institusyong Nag-aalaga ng Bata

Panuntunan sa Administratibo ng Hawaii 17-1625-36 Miyembro ng Resource Family Home. (a) Ang isang inampon na bata ay dapat alagaan bilang isang miyembro ng pamilya.

Mga Panuntunang Pang-pangangasiwa ng Hawaii 17-1625-41 Libangan at Mga Aktibidad sa Lipunan. (a) Ang isang mahusay na balanseng pang-araw-araw na programa kasama ang oras para sa pahinga na naaangkop sa edad ng bata, regular na oras ng pagkain, at libangan ay dapat ibigay para sa inampon na bata. (b) Ang resource na pamilya ay dapat na makipagtulungan sa ahensya, o sa ligal na tagapag-alaga sa mga nagsasariling placement, upang hikayatin ang bata na lumahok sa mga aktibidad na panlipunan at libangan sa pamayanan.

Panuntunan Pang-administratibo ng Hawaii 17-1625-44 Relihiyon at Kultura. Igagalang ang pananampalatayang panrelihiyon at pamana ng kultura ng bawat bata. Ang bata ay bibigyan ng pagkakataong dumalo sa simbahan, templo, Sunday school, at mga aktibidad na pangrelihiyon at pangkultura ng ligal na tagapag-alaga ng bata, o sa kawalan nito, ng pagpili ng bata.

Panuntunan sa Pang-administratibo ng Hawaii 17-1627-33 Buhay sa lipunan at oras ng paglilibang. (a) Ang programa ay dapat magbigay ng naaangkop na mga oportunidad sa pakikisalamuha sa pagsulong para sa bata. (b) Ang pagbisita sa mga ligal na tagapag-alaga, kamag-anak, o kaibigan ay dapat hikayatin at ibigay ang mga pagkakataon para sa mga pagbisita kapag ang mga pagbisita ay para sa pinakamainam na interes ng bata. (c) Ang pagbisita ay hindi dapat gamitin bilang isang paraan ng disiplina o gantimpala.

Katanungan 2: Maaari bang mag-surf ang isang bata/kabataan at/o mag-body surf, paglangoy, pagsisid (mga aktibidad sa karagatan/tubig)?

Kasagutan: Oo. Kailangang malaman ng kawani ng Resource na Tagapangalaga o ng Child Caring Institution ang karanasan at kakayahan ng bata/kabataan, na gawin ang aktibidad na ito bago nila bigyan ng kanilang pahintulot. Ang antas ng pangangasiwa ay depende sa edad ng bata/kabataan at ang kakayahang lumangoy ng bata/kabataan.

Sa Hawaii, ang mga aktibidad sa karagatan/tubig ay napaka-pangkaraniwan para sa mga pamilya. Ang mga aktibidad na ito ay nag-iiba sa antas ng kaligtasan at peligro, kailangang malaman at maunawaan ng mga tauhan ng Institusyon ng Resource na Pangangalaga o ng Institusyon ng Pangangalaga ng Kabataan ang likas na peligro at ang kakayahan at karanasan ng bata sa partikular na lugar na lumahok sa mas mataas na mga aktibidad na may panganib bago sila mabigyan ng kanilang pahintulot.

Katanungan 3: Ang mga indibidwal ba na lumahok sa mga aktibidad sa pamayanan, pangkultura, at extracurricular na kasama ang bata/kabataan ay kailangang sumailalim sa isang background clearance bago ang bata/kabataan ay makilahok sa aktibidad?

Kasagutan: Hindi. Ang pag-screen sa background ng mga indibidwal ay hindi kinakailangan para sa paglahok ng isang bata/kabataan sa mga aktibidad sa pamayanan, pangkultura at extracurricular. Tanging (mga) lisensyadong Resource na Tagapangalaga lamang, kung saan inilagay ang bata o kabataan at lahat ng mga miyembro ng sambahayan na may sapat na gulang na naninirahan kasama ang (mga) resource na tagapag-alaga ay kailangang matugunan ang mga kinakailangan sa paglilisensya ng pag-fingerprint, Clearance ng Background na Kasaysayang Kriminal sa Estado ng Hawaii at ang clearance sa Pag-abuso sa Bata at Pagpapabaya (CA/N). Ang mga kinakailangan sa kasaysayan ng kriminal at background ay nasa mga patakaran sa paglilisensya at Hawaii Revised Statute.

Sumangguni sa Mga Panuntunang Administrabo ng Hawaii (HAR) 17-1625 Paglilisensya ng Mga Tahanan ng Resource na Pamilya para sa Mga Bata §17-1625-17 Kinakailangan ang mga personal na kwalipikasyon.

Mga Binagong Batas ng Hawaii (HRS) §346-17 Mga organisasyong naglalagay sa bata, mga institusyon ng pangangalaga ng bata, at resource na mga tahanan ng pamilya; awtoridad sa pagsisiyasat ng, at pamantayan para sa.

(j) Ang kagawaran o ang itinalaga nito ay dapat humiling:

- (1) Isang talaan ng kasaysayang kriminal sa pamamagitan ng sentro ng data ng hustisyang kriminal sa Hawaii sa lahat ng mga operator, empleyado, at bagong empleyado ng mga institusyon ng pangangalaga ng bata, mga organisasyong naglalagay sa bata, at mga resource na tahanan ng pamilya, kabilang ang lahat ng mga nasa hustong gulang na naninirahan sa mga resource na tahanan ng pamilya, napapailalim sa paglilisensya alinsunod sa seksyon 846-2.7; at
- (2) Isang pagsusuri ng rehistro sa pang-aabuso at pagpapabaya sa lahat ng mga operator, empleyado, at mga bagong empleyado ng mga institusyon ng pangangalaga ng bata, mga organisasyong naglalagay sa bata, at mga matatanda na naninirahan sa isang resource na tahanan ng pamilya na napapailalim sa paglilisensya alinsunod sa mga pamamaraan ng kagawaran.

Katanungan 4: Mayroon bang magagamit na pagpopondo sa pamamagitan ng Kagawaran upang makatulong na mabayaran ang ilan sa mga gastos sa mga extracurricular na aktibidad? Halimbawa: football sa komunidad, mga aralin sa sayaw, cheerleading, atbp.

Kasagutan: Oo. Maaaring tanungin ng Mga Resource na Tagapangalaga ang social woker ng bata/kabataan para sa tulong na bayaran ang gastos ng mga extracurricular na aktibidad. Titingnan ng manggagawa ang pagkakaroon ng mga pondo sa pamamagitan ng sistema ng pagbabayad ng Kagawaran pati na rin sa pamamagitan ng mga pondo ng *Enhancement funds at *Ho'ola Na Mana'o (Friends of Children's Justice Center).

**limitadong halaga ng pondo na magagamit sa bawat taon*

Katanungan 5: Anong pananagutan ang mayroon ang isang tauhan ng Resource na Tagapangalaga at on-site na Child Caring Institution (CCI) na payagan ang isang bata/kabataan na lumahok sa mga naaangkop na edad na aktibidad?

Kasagutan: Ang isang Resource na Tagapangalaga at on-site na kawani ng Child Caring Institution ay **hindi mananagot para sa kapinsalaan** sanhi sa isang bata/kabataan na lumahok sa isang aktibidad na naaprubahan ng Resource na Tagapangalaga o ng on-site na kawani ng CCI **sa kondisyon na ang tagapag-alaga o kawani ng on-site ay kumilos alinsunod sa makatuwiran at pamantayan nga maingat na pagiging magulang.** Karagdagan, ang tagapag-alaga at tauhan ng on-site ay kinakailangan upang itaguyod ang pagiging normal para sa bata/kabataan sa pinakamataas na posibleng hangganan at papayagan ang bata/kabataan na makilahok sa mga naaangkop sa edad na gawain sa bahay, sa paaralan, at sa pamayanan. (*Batas sa Paghadlang sa Pag-traffick ng Sex at Pagpapalakas ng Mga Pamilya (P.L. 113-183/H.R. 4980 Seksyon 111 Pagsuporta sa Normalidad para sa Mga Bata sa Foster Care).*

Mga Binagong Batas ng Hawaii (HRS) §346-17 Mga organisasyong naglalagay sa bata, mga institusyon ng pangangalaga ng bata, at resource na mga tahanan ng pamilya; awtoridad sa, pagsisiyasat ng, at pamantayan para sa.

"Kwalipikadong Kaligtasan"-Tulad ng tinukoy sa HRS 346-17 Sinumang resource na tagapag-alaga o institusyon sa pangangalaga ng kabataan ay naglabas ng isang sertipiko ng pag-apruba alinsunod sa seksyong

ito ay maiiwasan ang pananagutan sa isang aksyong sibil upang mabawi ang mga pinsala para sa kapinsalaan, pagkamatay, o pagkawala sa isang tao o pag-aari na mag-reresulta sa pamamagitan ng pagpapahintulot sa isang bata sa foster care ng tagapag-alaga o ng institusyon upang lumahok sa isang extracurricular, pagpapalago, pangkultura, o aktibidad na panlipunan; sa kondisyon na ang pahintulot ay alinsunod sa makatwiran at maingat na pamantayan ng magulang na tinukoy sa pamagat 42 United States Code seksyon 675 (10) (A).

Katanungan 6: Kailangan bang sundin ang mga kagustuhan ng magulang na pinag-kapanganakan kung hindi sila sumasang-ayon sa isang aktibidad na kinasasangkutan ng kanilang anak/kabataan?

Kasagutan: Ang mga kahilingan ng magulang ng pinag-kapanganakan ay isaalang-alang at dadalhin sa Family Court, ang GAL, at ang abugado ng magulang, para sa pagpapasya sa aming rekomendasyon na lumahok ang bata/kabataan sa isang aktibidad na hindi sumasang-ayon ang magulang. *Ang bagay ay dapat na gawin sa harap ng FCT. Ang mga magulang ay may mga karapatan habang ang kanilang anak ay nasa FC at kung tutol sila, mayroon kaming obligasyon na pakinggan ito sa harap ng FCT.*

Sensitibo ang Kagawaran at ang mga Resource na Tagapag-alaga sa input ng mga magulang ng bata/kabataan tungkol sa mga uri ng mga aktibidad na nais nilang lumahok ang kanilang anak, at hangga't maaari, isama sila sa pagpapasya.

Gayundin, ang mga aktibidad sa normalidad ay hindi maaaring ma-override ang mga plano sa kaso o iba pang mga kinakailangan na iniutos ng korte. Halimbawa, kung ang bakasyon ng pamilya ng isang Resource na Tagapangalaga ay magdudulot sa isang bata/kabataan na makaligtaan ang isang naka-schedule na pagbisita sa isang magulang ng pinag-kapanganakan, ang ahensya at ang Resource na Tagapangalaga ay makikipagtulungan sa magulang ng pinag-kapanganakan para sa isang kahaliling schedule ng pagbisita.

Katanungan 7: Pinapayagan ba ang mga magulang na piinag-kapanganakan na puntahan ang pagtitipon ng kanilang anak/kabataan sa paaralan, mga aktibidad sa palakasan, mga pagtitipon sa kultura at relihiyon?

Kasagutan: Oo. Hinihimok ang pagkakasangkot ng magulang ng pinag-kapanganakan sa pang-araw-araw na pamumuhay ng kanilang anak/kabataan, subalit ang Mga Resource na Tagapangalaga ay dapat munang kumunsulta sa manggagawa ng CWS ng bata/kabataan at/o GAL bago payagan ang anumang uri ng pakikipag-ugnay.

Mga Panuntunang Administratibo ng Hawaii 17-1625-47 Pagpapangatili ng Pamilya (a) Ang isang pangunahing gawin ng mga resource na pamilya ay upang matiyak ang pakikipag-ugnayan sa mga kapatid, biological na magulang, kamag-anak, kith at kamag-anak. (b) Maliban sa mga relasyon na malinaw na ipinagbabawal ng isang korte ng pamilya, dapat hikayatin ng mga resource na pamilya ang mga anak na inampon na panatilihin ang dati nang mga ugnayan ng pamilya.

Panuntunan sa Pang-administratibo ng Hawaii 17-1627-33 Buhay sa lipunan at oras ng paglilibang. (a) Ang programa ay dapat magbigay ng naaangkop na mga oportunidad sa pakikisalamuha sa pagsulong para sa bata. (b) Ang pagbisita sa mga ligal na tagapag-alaga, kamag-anak, o kaibigan ay dapat hikayatin at ibigay ang

mga pagkakataon para sa mga pagbisita kapag ang mga pagbisita ay para sa pinakamainam na interes ng bata. (c) Ang pagbisita ay hindi dapat gamitin bilang isang paraan ng disiplina o gantimpala.

Katanungan 8: Ang mga bata/kabataan ba na inilagay sa mga Institusyon ng Child Caring ay may karapatang lumahok sa mga aktibidad sa pamayanan, extracurricular at panlipunan tulad ng mga bata/kabataan na inilagay sa mga resource na tahanan?

Kasagutan: Oo, ang papel na ginagampanan ng isang kinilalang tauhan ng Child Caring Institution (CCI) ay hindi naiiba kaysa sa Resource na Tagapangalaga pagdating sa pagtiyak na ang mga kabataan na nasa pangangalaga ay binibigyan ng normalidad sa pamamagitan ng pagbibigay sa kanila ng mga pagkakataong makilahok sa naaangkop mga aktibidad sa pamayanan ng komunidad at extracurricular.

Ang bawat Child Caring Institution na lisensyado ng Kagawaran ay dapat kilalanin ang sinumang maging "tagapangalaga" na responsable para sa paggawa ng mga naturang desisyon para sa bawat bata na nasa pangangalaga nila. Ang isang tao ay dapat makilala bilang tagapag-alaga, hindi isang komite o isang tanggapan.

Panuntunan sa Pang-administratibo ng Hawaii 17-1627-33 Buhay sa lipunan at oras ng paglilibang. (a) Ang programa ay dapat magbigay ng naaangkop na mga oportunidad sa pakikisalamuha sa pagsulong para sa bata. (d) Ang mga kinakailangan sa oras ng paglilibang ng bata ay dapat matugunan ng isang programa na: (1) Ay may kakayahang umangkop, mainam, at angkop para sa yugto ng pagsulong ng bata; (2) Pinapayagan ang bata magkaroon ng kalayaang pumili ng mga aktibidad sa oras ng paglilibang; (3) Pinapayagan ang bata, kung posible, na maging isang aktibong kalahok sa naaangkop na mga pangkat ng pamayanan; at (4) Kinikilala ang pangangailangan na mag-isa ang bata minsan.

Katanungan 9: Maaari bang dumalo ang mga bata/kabataan sa mga resource na tahanan at mga Child Caring Institution sa simbahan at mga gawaing pangkulturang napili nila?

Kasagutan: Oo. Ang mga bata/kabataan na nasa pangangalaga ng ampuhan ay pinapayagan na dumalo sa kanilang simbahan at lumahok sa mga gawaing pangkulturang makabuluhan sa kanila at maranasan ang mga aktibidad na ito na mayroon man o walang superbisyon ng may sapat na gulang na may pahintulot ng kanilang resource na tagapangalaga. Sinusuri ng Mga Resource na Tagapangalaga ang edad at antas ng ganap na gulang ng bata/kabataan na nasa pangangalaga upang aprubahan ang hindi suportadong pagdalo sa mga gawaing simbahan at kultural.

Mga Panuntunang Pangangasiwa ng Hawaii Titulo 17-1625 Paglilisensya ng Mga Tahanan ng Resource na Pamilya para sa Mga Bata at Mga Panuntunang Pangangasiwa ng Hawaii 17-1627 Paglilisensya ng Mga Institusyong Nag-aalaga ng Bata

Mga Panuntunang Administrabo ng Hawaii (HAR) 17-1625-44 Relihiyon at Kultura. Igagalang ang pananampalatayang panrelihiyon at pamana ng kultura ng bawat bata. Ang bata ay bibigyan ng pagkakataong dumalo sa simbahan, templo, Sunday school, at mga aktibidad na pangrelihiyon at pangkultura ng ligal na tagapag-alaga ng bata, o sa kawalan nito, ng pagpili ng bata.

Mga Panuntunang Administrabo ng Hawaii 17-1627-32 Relihiyon at Kultura. (a) Ang institusyon ay dapat magkaroon ng isang nakasulat na pahayag hinggil sa mga kasanayan sa relihiyon sa loob ng institusyon. (b) Ang institusyon ay dapat na responsable para sa pagbibigay sa mga bata ng mga pagkakataon para sa relihiyosong edukasyon at karanasan na hindi salungat sa ipinahayag na mga hangarin

ng taong may karapatang matukoy ang mga kasanayan sa relihiyon ng bata. (c) Ang institusyon ay dapat makilala, hikayatin, at suportahan ang mga paniniwala sa relihiyon, pamana sa kultura, at wika ng bata.

Katanungan 10: Pinapayagan ba ang mga bata/kabataan na nasa pangangalaga na dumalo o magkaroon ng pagtulog kasama ang mga kaibigan o kamag-anak?

Kasagutan: Oo. Ang mga bata/kabataan na nasa pangangalaga ay maaaring magkaroon ng pagtulog kasama ang mga kaibigan o kamag-anak hanggang sa dalawang araw na may pag-apruba ng Resource na Tagapangalaga. Ang mga Resource na Tagapangalaga ay dapat gumamit ng makatuwiran at maingat na pamantayan ng pagiging magulang sa pagtukoy kung bibigyan ng pahintulot ang mga pagtulog.

*Ang isang Resource na Tagapangalaga ay hindi aaprubahan ang mga pagtulog kung mayroong isang utos ng korte o plano sa serbisyo (tingnan ang Seksyon 1 talata 5 Paunang umiiral na utos ng korte) na pipigilan ang mga pagtulog o inatasan ng manggagawa ng CWS ng bata na ang mga pagtulog ay hindi dapat mangyari sa isang tukoy na (mga) tao.

Ang ilang mga kapaki-pakinabang na alituntunin para sa mga magdamag na pananatili:

Ang mga Resource na Tagapangalaga ay dapat makipag-usap sa mga magulang kung saan ang bata/kabataan ay nagpapalipas ng gabi upang maiwasan ang pagiging umaasa sa komunikasyon ng bata sa pagitan ng bata para sa lahat ng impormasyon. Sino ang naroroon sa bahay? Kumpirmahin ang pag-pick up at pag-drop off ng mga oras at lokasyon. Ano ang mga plano para sa gabi? Mga allergy sa alagang hayop o pagkain, kinakailangang uminom ng mga gamot. Kung nagbago ang mga plano, tiyaking alam nilang tumawag upang makapagbigay ka ng sa pasalitang pag-apruba. Gumawa ng isang plano kung ang bata/kabataan ay hindi komportable. Mag-palitan ng mga numero ng telepono sa mga magulang. Bigyan ang bata/kabataan ng IYONG numero ng telepono.

Mga Panuntunang Pang-administratibo ng Hawaii (HAR) 17-1625-46 Ang pagliban ng Bata sa resource na tahanan. Sinusuportahan ng panuntunang ito ang pagiging normal para sa mga bata at kabataan sa pangangalaga sa pamamagitan ng pagsasabi ng, "Kapag ang isang bata ay wala sa resource na pamilya nang magdamag o mas mahaba, SA HINDI PAGSAMA SA MGA PAGTULOG KASAMA ANG MGA KAIBIGAN O KAMAG-ANAK NG HANGGANG DALAWANG ARAW SA PAG-APRUBA NG RESOURCE NA PAMILYA."

Katanungan 11: Para sa isang bata/kabataan na nasa pangangalaga na manatili sa isang gabi sa bahay ng isang kaibigan, kailangan bang sumailalim ang mga nakatatanda na nakatira o tumitira sa bahay ng kaibigan ng isang Pagsisiyasat sa Pag-aabuso sa Bata at Pagpapabaya (CA/N) at Hawaii State Criminal History Check?

Kasagutan: Hindi. Ang mga magulang ng kaibigan ay hindi itinuturing na mga resource na tagapag-alaga at hindi nangangailangan ng isang pagsusuri sa background. Tanging

mga Resource na Tagapangalaga at mga magulang na nag-aampon, kanilang mga nasa hustong gulang na kasapi ng sambahayan, at kawani sa Child Caring Institutions ay kinakailangan na sumailalim sa mga pagsusuri sa background.

Mga Panuntunang Administratibo ng Hawaii (HAR) 17-1625 Paglilisensya ng Mga Resource na Pamilya para sa Mga Bata

§17-1625-17 Kinakailangan ang mga personal na kwalipikasyon.

- (b) Ang ahensya na tumatanggap ng aplikasyon ay dapat magsagawa ng kasaysayang kriminal, pag-aabuso sa bata at pagpapabaya (CA/N) mga pagsusuri sa rehistro, background, at anumang iba pang mga pagsisiyasat na itinuring na kinakailangan, tulad ng mga pagsisiyasat sa trabaho, sa mga aplikante, empleyado, at kasapi ng sambahayan.

Mga Binagong Batas ng Hawaii (HRS) §346-17 Mga organisasyong naglalagay sa bata, mga institusyon ng pangangalaga ng bata, at resource na mga tahanan ng pamilya; awtoridad sa, pagsisiyasat ng, at pamantayan para sa.

(j) Ang kagawaran o ang itinalaga nito ay hihilingin na:

- (1) Isang talaan ng kasaysayang kriminal sa pamamagitan ng sentro ng data ng hustisyang kriminal sa Hawaii sa lahat ng mga operator, empleyado, at bagong empleyado ng mga institusyon ng pangangalaga ng bata, mga organisasyong naglalagay sa bata, at mga resource na tahanan ng pamilya, kabilang ang lahat ng mga nasa hustong gulang na naninirahan sa mga resource na tahanan ng pamilya, napapailalim sa paglilisensya alinsunod sa seksyon 846-2.7; at
- (2) Isang pagsusuri ng rehistro sa pang-aabuso at pagpapabaya sa lahat ng mga operator, empleyado, at mga bagong empleyado ng mga institusyong pangangalaga ng bata, mga organisasyong naglalagay sa bata, at mga matatanda na naninirahan sa isang resource na tahanan ng pamilya na napapailalim sa paglilisensya alinsunod sa mga pamamaraan ng kagawaran.

PAGBIBIYAHE

***Katanungan 12:* Maaari bang maglakbay ang isang bata/kabataan kasama ang kanilang mga Resource na Tagapangalaga sa Neighbor Island o labas ng estado?**

Kasagutan: **Oo**, na may pag-apruba mula sa CWS, ang Family Court, ang GAL, at ng mga magulang. Ang mga Resource na Tagapangalaga ay hinihimok na dalhin ang kanilang anak/kabataan sa bakasyon kasama nila.

Nangangailangan ito ng **advance na pagpapalano** kasama ang Resource na Tagapangalaga, ang manggagawa sa CWS at ang Family Court dahil maaaring maraming mga hakbang na kailangang mangyari upang makapaglakbay ang bata/kabataan (tingnan ang proseso sa ibaba). Ang pagpapaalam sa mga magulang nang maaga sa mga plano sa paglalakbay at pagpapaliwanag kung paano makikinabang ang anak/kabataan mula sa karanasan ay makakatulong sa mga magulang na maging komportable sa pagsang-ayon at pagsuporta sa paglalakbay ng kanilang anak.

Nasa ibaba ang Mga Pamamaraan para sa Mga Serbisyo sa Kapakanan ng Bata tungkol sa mga bata/kabataan na naglalakbay kasama ang kanilang resource na tagapag-alaga.

Boluntaryong Foster Care: para sa mga bata/kabataan na naglalakbay sa isla o labas ng estado na kasama ang resource na tagapag-alaga, ang manggagawa ng bata ay dapat na magsikap upang ipaalam sa mga magulang at makuha ang kanilang pahintulot. Kung hindi

pumayag ang mga magulang, ang anak/kabataan ay hindi maaaring maglakbay. Kung ang mga magulang ay pumayaag na ang bata ay maaaring maglakbay, ang manggagawa ng CWS ay kukuha ng pirmadong nakasulat na pahintulot mula sa mga magulang.

Foster Care (kaso sa korte): Para sa isang bata/kabataan na maglakbay sa isla o labas ng estado na may resource na tagapangalaga, ang manggagawa ng bata ay dapat magsikap upang ipaalam sa mga magulang at makakuha ng pahintulot. Kung ang pahintulot ng magulang at ng CASA/GAL ay may pagkakasundo, ipapaalam ng Kagawaran sa korte na walang pagtutol ng mga magulang at ng CASA/GAL at bibigyan ang korte ng mga petsa ng paglalakbay at patutunguhan, layunin ng paglalakbay at kung saan ang bata/mas nakababata at ang resource na tagapag-alaga.

Kung mayroong pagtutol ang mga magulang o ng CASA/GAL sa bata/kabataan na naglalakbay kasama ang resource na tagapag-alaga, dapat hingin ng Kagawaran sa Kagawaran ng Abugado Heneral (DAG) na magsampa ng isang mosyon. Ang Korte ng Pamilya ay pakikilingan ang paksang ito at magdedesisyon kung ang bata/kabataan ay maaaring maglakbay.

******Para sa emergency na paglalakbay, makipag-ugnayan kaagad sa social worker ng iyong anak.

*******Ang paglalakbay sa internasyonal ay mangangailangan ng **makabuluhang mas** advance na pagpapalano.

Kung kinakailangan ang pagpopondo upang mabayaran ang airfare ng bata/kabataan para sa neighbor island at/o paglalakbay sa mainland, mangyaring kausapin ang manggagawa sa CWS dahil ang DHS ay maaaring makatulong sa pamasahang para sa isang bata/kabataan upang magbakasyon kasama ang resource na tagapag-alaga.

LBGTQ

***Katanungan 13:* Nalalapat ba ang maingat na pamantayan ng pagiging magulang sa mga batang/kabataan na Tomboy, binabae, bisexual, transgender at nag-aalinlangan (LGBTQ)?**

***Kasagutan:* Oo.** Nalalapat ang normalidad at maingat na pamantayan sa pagiging magulang sa lahat ng mga bata/kabataan na nasa pangangalaga at hindi naiiba para sa mga bata/kabataan na kinikilala bilang LGBTQ.

Tinitiyak na ang Resource na Tagapangalaga at/o ang Child Caring Institution ay tinatanggap ang lahat ng mga pagkakaiba, kabilang ang lahi, etnisidad, kapansanan, relihiyon, kasarian, at orientasyong sekswal, ay makakatulong matiyak na ang lahat ng mga bata/kabataan sa resource na tahanan at/o Institusyon ng Pangangalaga sa Bata ay makaramdam na ligtas at maaari silang lumago sa mga may sapat na gulang na niyayakap ang pagkakaiba-iba sa lahat ng mga anyo.

Katanungan 14: Bahagi ba ng pagbibigay ng pagiging normal para sa LGBTQ na bata/kabataan na tulungan ang bata/kabataan na “makita” na hindi talaga sila LGBTQ?

Kasagutan: Hindi. Hindi mababago ang pagkakakilanlan ng LGBTQ. Sumasang-ayon ang mga dalubhasa sa medikal at sikolohikal na ang pagtatangkang baguhin ang oryentasyong sekswal o pagkakakilanlan ng kasarian ng isang tao ay hindi magagawa at madalas na sanhi ng pinsala.

Napakahalaga para sa pagsulong at kagalingan ng bata/kabataan na ang mga resource na tagapag-alaga at kawani ng Child Caring Institution na pahintulutan/payagan ang mga bata/kabataan na LGBTQ na ipahayag ang kanilang pagkakakilanlan at ipakita ang pagtanggap at pag-unawa sa kanilang oryentasyong sekswal.

Ang mga tauhan ng Resource na Tagapangalaga at Child Caring Institution ay dapat makipagtulungan sa manggagawa ng CWS sa paghahanap ng mga serbisyong suportado, tulad ng mga grupo ng suporta ng kapwa o iba pang mapagkukunan ng pamayanan na makakatulong upang mapabuti ang damdaming pag-iisa at pagkalungkot para sa isang bata/kabataan na LGBTQ.

MGA PRIBILEHIYO NG NAKATATANDANG KABATAAN SA PANGANGALAGA

Katanungan 15: Pinapayagan ba ang mga bata/kabataan na nasa pangangalaga na lumahok sa Facebook o iba pang social media na naaangkop sa edad?

Kasagutan: Oo. Ang mga bata/kabataan ay maaaring lumahok sa social media, kasama ang Facebook (13+) na may pahintulot ng Resource na Tagapangalaga at depende sa edad ng bata, superbisyon ng kanilang Resource na Tagapangalaga; kasama dito ang mga kabataan na inilagay sa Child Caring Institutions.

Ang ilang mga karaniwang anyo ng social media ay ang Facebook, at mga serbisyo sa pagmemensahe tulad ng Kix, Instagram, Twitter, Snapchat, mga serbisyo sa pagbabahagi ng video tulad ng YouTube at mga serbisyo sa pagbabahagi ng larawan tulad ng Flickr.

Maaaring magamit ang social media upang makihalubilo at makipag-usap at matulungan kang gumawa ng mga bagay, halimbawa, makapagbahagi ng mensahe sa maraming tao nang sabay-sabay, o makahanap ng trabaho, ngunit maaaring hindi mo naisip ang ilang mga problemang maaaring idulot nito sa iyo.

Ano ang magagawa ng mga tauhan ng Resource na Tagapangalaga at Child Caring Institution upang matulungan ang bata/kabataan na gumagamit ng iba't ibang anyo ng social media? Turuan sila tungkol sa ilan sa mga hindi inaasahang kahihinatnan ng pag-post ng impormasyon.

Ibahagi sa bata/kabataan na kailangan nilang isipin bago mag-post ng impormasyon, kabilang ang mga larawan o video sa online, o ipadala ang mga ito sa mga kaibigan. Ipaliwanag sa kabataan na ang kanilang pagkapribado ay mahalaga. Maaaring may mga negatibong kahihinatnan para sa bata/kabataan ngayon pati na rin sa hinaharap na sa sandaling nasa labas na ito ay maaaring ito ay mapunta sa iba't ibang mga lugar na hindi mo naisip. Maaaring kopyahin ng kanilang mga kaibigan kung ano ang nai-post ng bata/kabataan at ipadala ito sa mga tao na hindi nila kakilala na maaaring ipadala pa nito sa mas maraming tao. Ang impormasyong ito, mga video at larawan na ipinapadala ng bata/kabataan sa kanilang mga kaibigan ay maaaring maipadala sa ibang mga tao nang walang kaalaman o pahintulot ng bata/kabataan.

Mangyaring mag-sangguni sa mga handout: “Social Media: Mga tip para sa Mga Kabataan sa Foster Care” mula sa The Child Welfare Information Gateway at “Mga Resource na Tagapangalaga at kawani ng Caring Institution ng Bata ay maaaring Makatulong Protektahan ang Mga Bata/Kabataan: Paggamit at Pagsasaalang-alang sa Kaligtasan ng Mga Website ng Social Networking” na kinuha mula sa National Crime Prevention Council.

Katanungan 16: Pinapayagan bang magkaroon ng mga cell phone ang mga bata/kabataan na nasa pangangalaga?

Kasagutan: **Oo.** Ang isang bata/kabataan na nasa pangangalaga ay maaaring magkaroon ng isang cell phone. Ang pagsasaalang-alang ay dapat ibigay sa pamamaraan ng pagbabayad para sa pagkuha at pagpapanatili ng cell phone bago gumawa ng desisyon at hinihimok ang saklaw ng seguro sa telepono. Tulad ng anumang yunit ng pamilya, ang mga pagsasaalang-alang kung ang bata/kabataan ay makakakuha ng isang cell phone ay may kasamang responsibilidad, mga magagamit na pondo upang bilhin ang telepono at buwanang gastos. Ang ilang mga kabataan ay maaaring bumili ng kanilang sariling cell phone. Ang ilang mga biological na magulang ay maaaring handa na bumili ng isang cell phone para sa kanilang anak/kabataan na nasa pangangalaga. Hindi inaasahan para sa isang Resource na Tagapangalaga na gumamit ng kanilang personal na pondo upang bumili ng cell phone.

Mayroong iba't ibang mga pamamaraan na maaaring makuha ng bata/kabataan at magbayad para sa isang cell phone na kasama ang: ang bata/kabataan ay maaaring magkaroon ng isang cell phone na bahagi ng kontrata sa kanilang biological na pamilya, sumang-ayon ang Resource na Tagapangalaga na idagdag ang bata/kabataan sa kanilang sariling plano ng cell phone ng pamilya, ang bata/kabataan ay may prepaid o pay-as-you-go na plano, o ang bata/kabataan ay may kanya-kanyang sariling kontrata.

Ayon sa Internet at American Life Project ng Pew Research Center, ang “Teens at Teknolohiya 2013” ang paggamit ng smartphone sa mga kabataan na Amerikano ay tumaas nang malaki at ang pag-access sa mobile sa internet ay laganap. Isa sa apat na teen ang mga gumagamit ng internet na “karamihan ay sa cell”, na nagsasabing *karamihan sa mga ito ay nag-online gamit ang kanilang telepono* at hindi gumagamit ng ilang iba pang aparato tulad ng isang desktop o laptop computer. Ito ay kabilang sa mga bagong natuklasan mula

sa isang pambansang survey ng 802 na teen na may edad na 12-17 at ang kanilang mga magulang na nagpapakita na.

☐ 78% ng mga teen ay mayroon na ngayong cell phone, at halos kalahati (47%) ng mga ito ay may sariling smartphone. Na isasalin sa 37% ng lahat ng mga teen na mayroong mga smartphone, na tumaas mula sa 23% lamang noong 2011.

☐ Isa sa apat na teen (23%) ay mayroong isang tablet computer, isang antas na maihahambing sa pangkalahatang populasyon ng may sapat na gulang.

☐ Siyam sa sampung (93%) mga teen ay mayroong isang computer o may access sa isa sa bahay. Pito sa sampung (71%) mga teen na may pag-access sa computer sa bahay ang nagsasabi na ang laptop o desktop na madalas nilang ginagamit ay isa na ibinabahagi nila sa ibang mga miyembro ng pamilya.

Ang pag-access sa mobile sa internet ay pangkaraniwan sa mga kabataan na Amerikano, at ang cell phone ay naging isang partikular na mahalagang punto ng pag-access para sa ilang mga pangkat:

☐ Halos tatlo sa apat (74%) na mga teen na edad 12-17 ang nagsasabing na-access nila ang internet sa mga cell phone, tablet, at iba pang mga mobile device kahit papaano.

☐ Isa sa apat na mga teen ang mga gumagamit ng internet na “karamihan ay sa cell” - higit sa 15% ng mga nasa hustong gulang na karamihan sa cell. Kabilang sa mga teen na may-ari ng smartphone, ang kalahati ay karamihan ay sa cell.

☐ Ang mga nakatatandang babae ay malamang na maging karamihan ay sa cell na mga gumagamit ng internet; 34% ng mga batang babae na edad 14-17 ay nagsasabing karamihan sa mga ito ay online gamit ang kanilang cell phone, kumpara sa 24% ng mga batang lalaki na edad 14-17. Kapansin-pansin ito dahil ang mga lalaki at babae ay pantay na nagmamay-ari ng smartphone.

☐ Kabilang sa mas nakatatandang mga babae na may-ari ng smartphone, 55% ang nagsasabing ginagamit nila ang internet mula sa kanilang telepono.

Pangunahing Mga Natuklasan ng survey: Ganap na 95% ng mga teen ay online, isang porsyento na naging hindi nagbabago mula noong 2006. Gayunpaman, ang likas na katangian ng paggamit ng mga teen sa internet ay nagbago nang malaki sa oras na iyon — mula sa mga nakakonektang koneksyon na naka-konekta sa mga desktop sa bahay hanggang sa laging naka-on na mga koneksyon na kumikilos kasama nila sa buong araw. Sa maraming mga paraan, ang mga kabataan ay kumakatawan sa nangungunang hangganan ng pagkakakonekta sa mobile, at ang mga pattern ng kanilang paggamit ng teknolohiya ay madalas na hudyat ng mga pagbabago sa hinaharap sa populasyon ng may sapat na gulang. Ang mga kabataan ay malamang na magkaroon ng isang cell phone tulad ng pagkakaroon ng isang desktop o laptop computer. At padami ng padami ang mga teleponong ito ay nagbibigay sa mga teen na palagiang naka-on, mobile na pag-access sa internet — sa ilang mga kaso, nagsisilbing kanilang pangunahing punto ng pag-access. Ang pagmamay-ari ng smartphone sa mga kabataan ay laganap na lumago nang lubusan simula pa noong 2011; 37% ng mga kabataang Amerikano na may edad 12-17 ay mayroon na ngayon na isang smartphone, mula 23% noong 2011. Ang mga tablet ay sumusunod din, isa sa apat na teen ay nagsasabing mayroon sila ng isa sa mga aparatong ito. Pag-pinagsama-sama, ang mga teen ay may maraming mga paraan kaysa dati upang manatiling konektado sa buong araw — at gabi.

Katanungan 17: Paano mo malalaman kung ang isang bata/kabataan ay handa na para sa isang cell phone?

Kasagutan: Kapag isinasaalang-alang kung ang isang bata/kabataan ay handa na para sa isang cell phone, ang kanyang **edad ay kasing halaga ng kanyang/antas ng pagiging matured**; kakayahang sundin ang iyong mga panuntunan (at ng paaralan), at maging responsable. Ang pagiging maalam sa teknolohiya ng isang bata/kabataan ay maaaring walang kakayahan at mabuting pagpapasiya na gumamit ng isang cell phone, maaaring kailangan mong sabihin na, “Hindi, hindi pa.”

Narito ang ilang mga katanungan upang isaalang-alang:

Nagpakita ba ang bata/kabataan ng isang pakiramdam ng responsibilidad, tulad ng pagpapaalam sa iyo kung kailan sila mahuhuli dahil mayroon silang isang gawain pagkatapos ng pag-aaral?

Ang bata/kabataan ba ay may posibilidad na mawalan ng mga bagay-bagay, tulad ng mga backpack o folder ng takdang-aralin?

Kailangan bang makipag-ugnay ang bata/kabataan para sa mga kadahilanang pangkaligtasan?

Ang pagkakaroon ba ng madaling pag-access sa mga kaibigan ay makikinabang sila sa mga kadahilanang panlipunan?

Sa palagay mo ay gagamitin ng bata/kabataan ang cell phone nang responsable-halimbawa, hindi nagte-text habang nasa klase o ginugulo ang iba sa kanilang mga pag-uusap sa telepono?

Maaari ba silang sumunod sa mga limitasyong itinakda mo para sa minutong pag-uusap at na-download na mga app?

Gagamitin ba nila nang responsable ang ginagawa ng text, larawan, at video at hindi upang mapahiya o asarin ang iba? (Mangyaring tingnan ang isa sa mga tanong at sagot, kung paano maaaring turuan ng mga resource na tagapag-ang bata/kabataan tungkol sa paggamit ng social media).

***Katanungan 18:* Maaari bang makatanggap ng allowance ang mga bata/kabataan na nasa pangangalaga?**

***Kasagutan:* Oo.** Ang pagkakaroon ng allowance ay nagtuturo sa mga bata/kabataan ng halaga at paggamit ng pera, isang kasanayang kakailanganin nila sa hinaharap.

Panuntunan na Pang-administratibo ng Hawaii 17-1625-42 Disiplina at Patnubay. (f) Ang inaalagaang bata ay dapat bigyan ng isang allowance at/o makakuha ng mga pribilehiyo tulad ng ginagawa ng resource na pamilya kasama ng kanilang sariling mga anak.

***Katanungan 19:* Pinapayagan ba ang mga bata/kabataan na manirahan sa Child Caring Institution na kumita ng isang allowance? Ang pasilidad ba ay nagbabayad ng allowance mula sa kontrata na pera na kanilang natatanggap?**

***Kasagutan:* Oo.** Ang Child Caring Institution kung saan nakatira ang mga bata/kabataan ay maaaring magbigay ng mga pagkakataon para sa mga bata/kabataan na malaman ang halaga at paggamit ng pera sa pamamagitan ng pagbibigay ng allowance, pagbibigay ng pagkakataon para sa kumita, paggastos, at pag-iimpok. Kung ang Child Caring Institution ay may proseso para sa pagbibigay ng allowance sa mga kabataan, isasama ng pasilidad ang kanilang proseso upang mapanatiling ligtas ang pera ng mga bata at isang talaan ng pera na hawak para sa mga bata/kabataan. Titiyakin ng Child Caring Institution na ang allowance ng mga bata/kabataan ay pinananatiling hiwalay sa mga account sa pananalapi ng pasilidad.

Katanungan 20: Pinapayagan ba ang mga bata/kabataan na nasa pangangalaga na dumalo sa mga pagtitipon nang walang pangangasiwa ng may sapat na gulang?

Kasagutan: Oo. Ang mga Resource na Tagapangalaga at ang kinilalang kawani ng Child Caring Institution ay dapat hikayatin ang kanilang anak/kabataan na lumahok sa mga aktibidad sa pamayanan, paaralan, libangan at pangkulturang naaangkop sa kanilang edad at pagsulong.

Ang Resource na Tagapangalaga at ang kawani ng Child Caring Institution ay gagamitin ang masinop na pamantayan ng magulang upang matukoy kung anong aktibidad ang hindi mangangailangan ng superbisyon ng may sapat na gulang.

Katanungan 21: Maaari bang ang mga kabataan na nasa foster care ay makipag-date o dumalo sa isang prom?

Kasagutan: Oo. Matutulungan ng Mga Resource na Tagapangalaga ang kabataan na maunawaan ang mabuting kasanayan sa pakikipag-date sa pamamagitan ng pagtulong sa pagkilala sa mabuti at hindi mabuting pag-uugali, pagbuo ng mga kasanayan sa pagkaya para sa pagtugon sa paninibugho at galit, pagkilala kung kailan maaaring hindi mangyrai ang isang relasyon, at alamin kung paano tapusin ang isang relasyon.

Ang prom ay tila isang pakiramdam na isang ritwal ng pag-transisyon para sa mga kabataan at ang prom ng high school ay karaniwan ang unang pormal na kaganapan sa buhay ng mga kabataan. Ang pagdalo sa prom ay maaaring kapanapanabik at nakakapagdulot ng stress, maaari itong magbigay ng isang pagkakataon para sa kabataan, Resource na Tagapangalaga, at mga kapantay, upang makipagtulungan sa pagbuo ng pagpapalano para sa kaganapan at makisali sa pakikipag-usap tungkol sa pagpapalano, pag-uugali at mga salungatan.

Ang ilang karagdagang Mga Alituntunin para sa Mga Resource na Tagapangalaga at kawani ng Child Caring Institution sa mga kabataan na nakikipag-date

Kilalanin ang makaka-date. Kumpirmahin ang mga pagsasaayos sa transportasyon (kung sino ang magmamaneho, atbp.). Kumpirmahin ang mga oras ng pag-pick up at drop off. Ano ang mga plano para sa gabi? Kung nagmamaneho ang ka-date, i-verify ang lisensya sa pagmamaneho. Kung nagbago ang mga plano, tiyaking alam nilang tumawag bago nila gawin ang mga pagbabago. Gumawa ng isang plano sa kabataan kung sila ay naging hindi komportable. Ibigay sa kabataan ang IYONG numero ng telepono. Kunin ang numero ng telepono ng ka-date.

Kung kinakailangan ang pagpopondo upang makatulong na mabayaran ang gastos ng prom, titingnan ng manggagawa ng CWS ang pagkakaroon ng mga pondo sa pamamagitan ng sistema ng pagbabayad ng Kagawaran pati na rin sa pamamagitan ng *Enhancement funds at ng mga pondo ng *Ho'ola Na Mana'o (Mga Kaibigan ng Children's Justice Center). *limitadong halaga ng pondo na magagamit sa bawat taon

MGA GAWAIN SA PAGHAHANDA PARA SA PAGIGING ADULT

Katanungan 22: Maaari bang makuha ng isang kabataan ang permit ng kanilang pag-aaral habang nasa pangangalaga?

Kasagutan: **Oo.** Pinapayagan ang isang kabataan na matutong magmaneho at kumuha ng kanyang permit ng pag-aaral sa pagmamaneho at pagkatapos ay ang lisensya sa pagmamaneho na bahagi ng normalidad para sa mga kabataan at teen.

Katanungan 23: Maaari bang lumagda ang resource na tagapag-alaga para sa permit ng pag-aaral sa pagmamaneho ng kabataan?

Kasagutan: **Hindi.** Ang Kagawaran ay mayroong proseso sinusunod para sa isang kabataang nasa pangangalaga upang makakuha ng kanilang permit. Ang Resource na Tagapangalaga o ang manggagawa sa CWS ay maaaring makatulong sa kabataan na makumpleto ang aplikasyon, subalit ang lagda para sa aplikasyon ay isang naitalaga ng Kagawaran. Mangyaring kumunsulta sa manggagawa ng CWS sa pagtulong sa kabataan na makakuha ng kanilang permit ng pag-aaral sa pagmamaneho.

Ang Hawaii Revised Statutes (HRS) 587A-15 (b) Kung ang isang awtorisadong ahensya ay mayroong pinangangalagaang ampon mayroon silang mga sumusunod na tungkulin at karapatan (7) Pagbibigay ng pahintulot para sa aplikasyon ng bata para sa permiso sa pagtuturo ng pagmamaneho, pansamantalang lisensya sa pagmamaneho, o lisensya sa pagmamaneho.

Ang Hawaii Revised Statutes (HRS) 286-112(a)(3) ay nagsasaad na, "Ang direktor ng mga serbisyong pantao, o ang itinalaga ng direktor, ay dapat pirmahan at patunayan ang aplikasyon ng sinumang aplikante na nasa ilalim ng pangangalaga." Child Welfare Services (CWS) Section Administrators (SAs) ay itinalaga bilang tagatalaga ng direktor

Kung ang kabataan ay hindi makalahok sa pag-aaral sa pagmamaneho sa pamamagitan ng paaralan dahil sa waiting list, maaaring hilingin ng Mga Resource na Tagapangalaga ang manggagawa sa CWS at GAL/CASA para sa tulong na bayaran ang gastos ng edukasyon sa pribadong driver. Titingnan ng manggagawa ng CWS ang pagkakaroon ng mga pondo sa pamamagitan ng sistema ng pagbabayad ng Kagawaran pagkatapos ay titingnan ang mga pondo ng *Enhancement Fund, *Ho'ola Na Mana'o (Mga Kaibigan ng Children's Justice Center), at iba pang mga pondo ng pagpapabuti. *limitadong halaga ng pondo na magagamit sa bawat taon, ang mga pondo ng pagpapabuti ay maaaring magkakaiba ayon sa isla.

Katanungan 24: Maaari bang sumakay sa likod ng truck ang isang bata/kabataan?

Kasagutan: Hindi kung ang bata ay 12 na taon at mas mababa. HRS 291-14... 12 at mas mababa ay hindi pinapayagan na sumakay sa bed ng truck. Hindi labag sa batas para sa mga bata na 13 pataas ang sumakay sa likuran ng truck.

Katanungan 25: Sino ang nagbabayad para sa insurance ng sasakyan sa motor para sa kabataan?

Kasagutan: Ang kagawaran ay hindi nagbibigay, nagbabayad o nagsasauli ng nagasta para sa seguro sa sasakyan. Kung pinapayagan ng isang Resource na Tagapangalaga ang kabataan na magmaneho ng kanilang sasakyan kung gayon kailangan nilang tiyakin na maidagdag sila sa kanilang patakaran sa seguro.

§346-17.3 Seguro sa sasakyan na motor. Ang mga magulang ng isang bata na nasa ilalim ng pangangalaga na nakakuha ng lisensya sa pagmamaneho ay dapat magbayad ng mga gastos ng seguro sa sasakyan sa motor ng bata, maliban kung ang korte ay nagpasiya na ang mga magulang ay pinansyal na hindi mababayaran ang mga gastusin, sa ganitong mga kaso ang mga gastos sa seguro ng bata ay dapat bayaran alinsunod sa mga seksyon 431:10C-407 at 431:10C-410. [L 2010, c 135, pt ng §2].

Kung napagpasyahan ng korte na ang mga magulang ay hindi maaaring magbayad ng seguro sa kotse kung gayon ang seguro sa kotse ay maaaring bayaran sa pamamagitan ng State welfare office. Kakailanganin nito na ang kabataan ay may sasakyan sa kanyang pangalan.

Para sa isang kabataan na walang kotse na nasa kanilang pangalan, ngunit pinapayagan ng Resource na Tagapangalaga na ang bata ay magmaneho ng kanilang sasakyan, kakailanganing idagdag ng Resource na Tagapangalaga ang bata sa kanilang patakaran sa seguro.

Ang isang kabataan na idinagdag sa patakaran sa seguro ng isang tagapag-alaga ay maaaring hindi isang kadahilanan na nagreresulta sa isang pagtaas ng premium. Ang isang record ng mga taong nagmamaneho (mga aksidente o paglabag) at uri ng sasakyan ay mga kadahilanan na maaaring dagdagan ng isang kumpanya ng seguro ang premium ng isang indibidwal. Ang bawat kumpanya ng seguro ay maaaring may mga patakaran na nakasulat na magkakaiba kaya ang mga resource na tagapangalaga ay kailangang suriin ang kanilang pananalita sa patakaran kapag nagdaragdag ng isang kabataan sa kanilang patakaran sa seguro ng kotse. Magiging responsibilidad ng Resource na Tagapangalaga na angkinin ang gastos sa pagtaas ng premium.

Katanungan 26: Maaari bang sumakay ang mga bata/kabataan sa isang kotse na minamaneho ng isa pang lisensyadong menor de edad?

Kasagutan: Oo. Maaari silang sumakay kasama ang iba pang mga lisensyadong nakakatanda at lisensyadong mga teen driver na may pahintulot ng kanilang resource na tagapangalaga. Ang mga Resource na Tagapangalaga ay dapat gumamit ng makatuwiran at maingat na pamantayan ng magulang sa pagtukoy kung bibigyan ng pahintulot. Ang mga driver ay dapat na may wastong kagamitan sa kotse (iyon ay alinsunod sa batas).

Mangyaring tingnan ang Hawaii Revised Statutes HRS 286-102.6 Pansamantalang lisensya para sa taong wala pang edad na labing walo.

Hawaii Revised Statutes 286-102.6 – Pansamantalang lisensya para sa mga taong wala pang edad labing walong taong gulang

286-102.6 Pansamantalang lisensya para sa mga taong wala pang labing-walong taong gulang. (a) Ang isang tao ay maaaring bigyan ng isang pansamantalang lisensya upang magmaneho ng mga pampasaherong kotse ng anumang kabuuang antas ng bigat ng sasakyan, mga bus na idinisenyo upang magdala ng labing lima o mas kaunting mga nakasakay, at mga truck at van na mayroong isang kabuuang antas ng bigat ng sasakyan na labing limang libong pounds o mas mababa kung ang tao ay:

- (1) Ay hindi bababa sa labing-anim na taong gulang ngunit sa ilalim ng edad na labing-walo;
- (2) Humahawak ng isang permit sa pagtuturo at hinawakan ang permiso para sa isang panahon na hindi bababa sa isang daan at walumpung araw at walang nakabinbing paglilitis na maaaring magresulta sa pagsususpindi o pagbawi sa permit ng pagtuturo; at
- (3) Katanggap-tanggap na nakakumpleto ang lahat ng mga kinakailangan ng mga seksyon 286-108 at 286-109.

(b) Ang pansamantalang lisensya ay binibigyan ng karapatan ang pansamantalang may lisensya upang himukin ang klase ng mga sasakyang de-motor na tinukoy sa subseksyon (a) sa mga daanan ng daanan ng Estado; sa kondisyon na:

- (1) Ang pansamantalang may lisensya ay magkakaroon ng pansamantalang lisensya sa agarang pagmamay-ari ng pansamantalang may lisensya habang nagmamaneho;
- (2) Ang lahat ng mga nakasakay sa de-motor ay dapat kontrolado ng mga seat belt o isang sistema ng pagpigil sa pasahero na bata tulad ng hinihiling sa ilalim ng seksyon 291-11.5 at 291-11.6;

(3) Ang pansamantalang may lisensya ay hindi dapat magdala ng higit sa isang tao sa ilalim ng edad na labing-walo, maliban kung ang tao ay, patungkol sa pansamantalang may lisensya:

- (A) Isang miyembro ng sambahayan; o
- (B) Ang anak ng isang miyembro ng sambahayan o hanai na bata, nang hindi sinasamahan at pinangangasiwaan ng isang lisensyadong driver na magulang ng tagapag-alaga ng pansamantalang may lisensya; and
- (4) Maliban sa itinatag na sa subseksyon (c), tuwing ang pansamantalang may lisensya ay nagmamaneho sa pagitan ng mga oras ng 11:00 p.m. at 5:00 a.m., ang isang lisensyadong driver na magulang o tagapangalaga ng pansamantalang nalisensyahan at may lisensya upang patakbuhin ang parehong kategorya ng sasakyang de-motor bilang isang lisensyado, ay dapat na nakasakay sa sasakyang de motor at sakupin ang puwesto ng upuan ng pasahero sa tabi ng lisensyado.

(c) Ang isang pansamantalang may lisensya ay maaaring magmaneho sa pagitan ng mga oras ng 11:00 p.m. at 5:00 a.m. nang hindi kasama ang lisensyadong magulang o tagapag-alaga sa sasakyang de motor sa ilalim ng mga sumusunod na kundisyon:

(1) Ang pansamantalang may lisensya ay naglalakbay patungo o mula sa lugar ng pagtatrabaho ng pansamantalang may lisensya, kinakailangan ang pagpapatakbo ng sasakyang de-motor para sa hangaring ito, at ang pansamantalang may lisensya ay dala-dala ang isang may-pirmahang pahayag mula sa employer na naglalaman ng pangalan ng employer, address, numero ng telepono, at pagpapatunay ng trabaho at oras ng trabaho; o

(2) Ang pansamantalang may lisensya ay naglalakbay patungo o mula sa isang aktibidad na pinahintulutan ng paaralan ng pansamantalang may lisensya, kinakailangan ang pagpapatakbo ng isang sasakyang de-motor para sa hangaring ito, at ang pansamantalang may lisensya ay taglay ang isang may pirmadong pahayag mula sa magulang o tagapag-alaga na naglalaman ng pangalan ng magulang o ng tagapag-alaga, address, at numero ng telepono, at pagpapatunay na ang pagpapatakbo ng sasakyang de-motor ng pansamantalang may lisensya ay kinakailangan upang maglakbay patungo o mula sa aktibidad na pinahintulutan ng paaralan;

sa kondisyon na ang pansamantalang may lisensya ay hindi dapat magdala ng higit sa isang tao sa ilalim ng edad na labing walo sa pagitan ng mga oras ng 11:00 p.m. at 5:00 a.m. nang hindi sinasamahan at pinangangasiwaan ng isang lisensyadong driver na magulang o tagapag-alaga ng pansamantalang may lisensya.

Katanungan 27: Maaari bang magtrabaho sa isang part time na trabaho ang isang kabataan? Ano ang sinasabi ng batas tungkol sa pagtatrabaho ng mga menor de edad?

Kasagutan: Oo. Ang isang kabataan na nasa pangangalaga ay maaaring makakuha ng part time na trabaho hangga't sumusunod sila sa Batas sa Paggawa sa Kabataan. Ang mga tauhan ng Resource na Tagapangalaga at Child Caring Institution ay dapat na **himukin** at **suportahan** ang kabataan na humanap ng isang part-time na trabaho dahil nakakatulong ito sa kanila na matuto ng mga kasanayan sa buhay, magbunsod ng etika sa

trabaho at matuto ng pamamahala ng pera. Ang mga tauhan ng Resource na Tagapangalaga at Child Caring Institution ay maaaring makatulong sa kabataan na balansehin ang mga responsibilidad sa trabaho, paaralan, at sambahayan.

Ang mga tauhan ng Resource na Tagapangalaga at Child Caring Institution ay maaaring makatulong sa kabataan na tugunan ang anumang mga hadlang sa trabaho, tulad ng transportasyon. Kung maaari, magbigay ng transportasyon patungo at mula sa trabaho ng kabataan o tiyakin na ang kabataan ay may paraan patungo at galing sa trabaho. Depende sa unit ng CWS, ang kabataan ay maaaring makakuha ng isang pass ng bus mula sa kawani ng CWS o ang isang Resource na Tagapangalaga ay kailangang bumili ng isang pass ng bus at mabayaran muli mula sa Kagawaran. Mangyaring suriin sa manggagawa sa CWS ng iyong kabataan kung paano nila pinangangasiwaan ang mga pass ng bus para sa mga kabataan. Ang mga Resource na Tagapangalaga na nagbibigay ng transportasyon patungo at mula sa trabaho ng kabataan ay maaaring mag-claim ng mileage.

Batas sa Paggawa sa Kabataan

§390-2 Pagtatrabaho ng mga menor de edad na wala pang labing walong taong gulang. (a) Walang menor de edad sa ilalim ng labing walong taong gulang ang edad ay dapat na magtrabaho o pinahihintulutan magtrabaho sa, tungkol sa, o na may kaugnayan sa anumang mapagkukunan ng hanapbuhay sa anumang oras maliban sa ibang itinadhana sa seksyong ito. Sa anumang kaganapan, gayunman, hindi pinahihintulutan na magtrabaho o pahintulutan na magtrabaho sa, tungkol sa, o na may kaugnayan sa libangan ng pang-adult o anumang kapaki-pakinabang na trabaho na ipinagbabawal ng batas o na idineklara ng panuntunan ng direktor na mapanganib para sa menor de edad.

(b) Ang isang menor de edad na natamo ang edad na labing-anim na taon ngunit hindi labing-walong taon ay maaaring pagtrabahuin sa mga panahon kung saan ang menor de edad ay hindi kinakailangan sa batas na pumasok sa paaralan o kapag ang menor de edad ay pinahihintulutan ng mga awtoridad ng paaralan na pumasok sa paaralan; sa kondisyon na ang tagapag-empleyo ng mga menor de edad ay itala at pinananatili sa file ang bilang ng isang wastong sertipiko ng edad na ibinigay sa menor de edad ng kagawaran.

(c) Ang isang menor de edad na natamo ang edad na labing-apat na taon ngunit hindi labing-anim na taon ay maaaring magtrabaho o pahintulutan na magtrabaho:

- (1) Sa mga panahon kung kailan ang menor de edad ay hindi kinakailangan sa batas na pumasok sa paaralan o kapag ang menor de edad ay pinapayagan ng mga awtoridad ng paaralan na hindi muna pumasok sa paaralan;
- (2) Kung ang tagapag-empleyo ng menor de edad ay kumukuha at patuloy na naghahain ng isang wastong sertipiko ng pagtatrabaho;
- (3) Hindi hihigit sa limang oras na patuloy na walang agwat ng hindi bababa sa tatlong magkakasunod na minuto para sa isang pahinga o tanghalian;
- (4) Sa pagitan ng 7:00 a.m. at 7:00 p.m. ng anumang araw; sa kondisyon na ang anumang pahintulot sa paaralan na pagpapahinga, ang menor de edad ay maaaring magtrabaho sa pagitan ng 6:00 a.m. at 9:00 p.m.;
- (5) Hindi hihigit sa anim na magkakasunod na araw;
- (6) Hindi hihigit sa labing walong oras sa isang linggo ng kalendaryo kung saan ang menor de edad ay ligal na kinakailangang pumasok sa paaralan, at hindi hihigit sa apatnapung oras sa isang linggo ng kalendaryo kung saan ang menor de edad ay hindi kinakailangan na legal na pumasok sa paaralan o kapag ang menor de edad ay pinahintulutan ng mga awtoridad ng paaralan mula sa pagpasok sa paaralan;
- (7) Hindi hihigit sa tatlong oras sa anumang araw ng pag-aaral; at
- (8) Hindi hihigit sa walong oras sa anumang araw na walang pasok.

(d) Ang isang menor de edad na wala pang labing-apat na taong gulang ay maaaring magtrabaho o pahintulutan magtrabaho sa pagtatrabahong teatro o sa pag-aani ng kape sa ilalim ng mga kalagayan at kundisyon na iniutos ng direktor ayon sa panuntunan; kung:

- (1) Ginagawa ang gawain sa mga panahon kung kailan ang menor de edad ay hindi kinakailangan ng batas na pumasok sa paaralan o kapag ang menor de edad ay pinayagan ng mga awtoridad ng paaralan na hindi pumasok sa paaralan;
- (2) Patungkol sa pagtatrabaho sa pag-aani ng kape, tinukoy ng direktor pagkatapos ng isang pagdinig sa publiko na ang sapat na pagtatrabaho na pang-adult upang maisagawa ang gawain ay hindi available; at
- (3) Ang tagapag-employo ng menor de edad ay kumukuha at nagpapanatili ng talaan ng isang wastong sertipiko ng trabaho. [L 1969, c 162, pt of §2; am L 1977, c 86, §1; gen ch 1985; am L 2003, c 61, §3]

IBA PANG MGA KATANUNGAN

Katanungan 28: Kinakailangan ba ang pahintulot ng magulang/tagapag-alaga bago ang isang bata/kabataan na magpagupit/magpakulay ng buhok?

Kasagutan: Ang patakaran ng Kagawaran ay ang **kinakailangan ang pahintulot ng magulang o tagapag-alaga** para sa bata/kabataan na magpagupit, magpakulay ng buhok, magpabutas sa katawan, at tattoo. Ang Resource na Tagapangalaga o ang Child Caring Institution ay dapat kumunsulta sa manggagawa sa CWS ng bata, na makikipag-ugnayan sa mga magulang. Kung hindi alam ang kinaroroonan ng mga magulang o ang mga magulang ay hindi tumutugon, ang bagay ay maaaring iharap sa GAL at sa Family Court. Personal na kagustuhan ng magulang: (ang ilang mga magulang ay hindi pinuputol ang buhok ng kanilang anak mula nang ipanganak ang bata, ang ilang mga magulang ay nais na naroroon sila kapag ang pinagugupitan ng buhok ang bata o sa pagbubutas ng tainga), ang relihiyon, kultura, at kasanayan sa pamilya, ay kailangang isaalang-alang.

Panuntunang Pang-administratibo ng Hawaii 17-1625-47 Pagpapanatili ng mga koneksyon ng pamilya. (a) Ang pangunahing tungkulin ng mga resource na pamilya ay upang matiyak ang pakikipag-ugnay sa mga kapatid, biological na magulang, kamag-anak, kith at kamag-anak.

Katanungan 29: Maaari bang humanap ng therapy ang Mga Resource na Tagapangalaga para sa bata/kabataan na nasa pangangalaga nila?

Kasagutan: Hindi responsibilidad ng Resource na Tagapangalaga na maghanap ng **therapist para sa bata/kabataan**. Gayunpaman, ang Mga Resource na Tagapangalaga ay maaaring magkaroon ng iba pang mga bata/kabataan na gumagamit ng isang tiyak na therapist at nagagawa nilang mahikayat ang bata/kabataan upang masimulan ang therapy nang mas maaga. Ang Kagawaran ay mayroong mga tagabigay ng kontrata at kung kailangan ng dalubhasang paggamot (iyon ay: pang-aabusong sekswal) dapat laging magkaroon ng pakikipag-usap sa manggagawa ng bata upang matiyak na ang lahat ay nagkakaintindihan para sa plano sa paggamot ng bata/kabataan.

Katanungan 30: Ang mga yaya ba na binabantayan ang isang bata/kabataan na nasa pangangalaga ay kailangang sumailalim sa isang Child Abuse and Neglect (CA/N) at Hawaii State Criminal History Check bago nila bantayan ang bata/kabataan?

Kasagutan: Hindi. Ang Resource na Tagapangalaga ay responsable upang matiyak na ang yaya ay naangkop upang matupad ang trabaho at nabigyan ng patnubay sa kung ano ang gagawin sa isang emerhensiya. Bukod dito, ang mga pamamaraan ng disiplina at pagiging kumpidensiyal ay ipinapaliwanag sa yaya.

Kung ang Resource na Tagapangalaga ay tumatanggap ng tulong para sa pangangalaga ng bata sa pamamagitan ng Kagawaran ng Mga Serbisyo sa Tao, Benefit Employment Social Services Division (BESSD) upang bayaran ang gastos sa pangangalaga ng bata para sa bata, sa gayon ang Resource na Tagapangalaga ay sisiguraduhin na ang yaya ay sumusunod sa Mga Patakaran ng Administratibong Hawaii 17-798.2 Mga serbisyo sa Pag-aalaga ng Bata.

ANGKOP NA KALIGTASAN

Katanungan 31: Ano ang mangyayari kung gagamitin ko ang makatwiran at maingat na pamantayang pang-magulang sa pagpapahintulot sa isang bata o kabataan sa aking pangangalaga na lumahok sa edad at naaangkop na mga aktibidad sa palakasan, pangkultura, mga pagtitipon sa panlipunan at pang-eskuwelahan at sila ay nasaktan?

Kasagutan: Ang Resource na Tagapangalaga at ang on-site na mga tagapangalagang CCI ay dapat mayroong angkop na kaligtasan sa sakit hangga't ang resource na tagapag-alaga ay may kaalaman at kasanayan na nauugnay sa makatwiran at maingat na pamantayan ng magulang para sa pakikilahok ng bata/kabataan sa edad na naaangkop na mga aktibidad. Ang pag-alam at pag-unawa sa nagbibigay-kamalayan, emosyonal na pisikal at pag-uugali ng mga kakayahan ng isang bata, at kaalaman at kasanayan na nauugnay sa paglalapat ng pamantayan sa mga desisyon tulad ng kung papayagan ang bata/kabataan na makisali sa mga gawaing panlipunan, extracurricular, pagpapayaman, pangkultura, at panlipunan, kasama na ang palakasan, mga field trip, at mga overnight na aktibidad na tumatagal ng 1 o higit pang mga araw, at sa mga desisyon na may kinalaman sa pag-lagda ng mga slip ng pahintulot at pag-aayos ng transportasyon para sa bata/kabataan papunta at galing ng mga aktibidad na extracurricular, pagpapalago at pang-lipunan.

Maunawaan ang bawat bata ay isang indibidwal na may iba't ibang mga pangangailangan sa paglago. Ano ang naaangkop para sa isang bata sa iyong tahanan ay maaaring hindi maging angkop para sa isa pang bata, kahit na pareho ang edad. Talagang kilalanin at unawain ang bata sa placement. Alamin kung ano ang gusto nilang gawin, kung ano ang nais nilang gawin pagkatapos ay hikayatin at suportahan silang gawin ito.

Hawaii Revised Statute (HRS) 346-17 "Angkop na Kaligtasan" Ang sinumang resource na tagapag-alaga o institusyon ng pag-aalaga ng bata ay nagpalabas ng isang sertipiko ng pag-apruba alinsunod sa seksyong ito ay hindi maaapektuhan sa pananagutan sa isang aksyong sibil upang mabawi ang mga pinsala para sa kapahamakan, pagkamatay, o pagkawala sa isang tao o pag-aari na nagreresulta sa pamamagitan ng pagpapahintulot sa isang bata sa tagapag-alaga o pangangalaga ng institusyon upang lumahok sa isang extracurricular, pagpapayaman, pangkultura, o aktibidad na panlipunan; sa kondisyon na ang pahintulot ay alinsunod sa makatwiran at maingat na pamantayan ng magulang na tinukoy sa pamagat na 42 seksyon ng United States Code 675 (10) (A).